І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-3237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII. Ч. 178. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 20-го ВЕРЕСНЯ 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 20, 1961 No. 178. VOL. LXVIII.

ПРЕЗИДЕНТ КЕННЕДІ ЗАПОВІВ СВІЙ ВИСТУП В ОН

Об'єднані Нації. — Президент Дж. Ф. Кеннеді рішився у зв'язку із несподіваною трагічною смертю Даґа Гаммершилда виступити в Об'єднаних Націях, щоб особисто заявити про рішучу підтримку збоку З'єдинених Держав теперішньої структури цієї міжнародної організації. Президент виголосить свою промову на Генеральній Асамблеї, мабуть, в найближчу п'ятницю. Він запевнить в ній, що ЗДА підтримують Об'єднані Нації в їх стараннях зберегти екзекутивний авторитет генерального секретаря, всупереч намаганню Совєтського Союзу спаралізувати апарат Об'єднаних Націй тричленною колеґією секретарів, з яких кожний мав би право „вета". Структура генерального секретаріяту не передбачує становища заступника генерального секретаря. Підсекретар Андрю Кордіє, що його вважали найбільш авторитетним для тимчасового керування технічними справами ОН, саме в недавньому часі був перенесений на становище зв'язкового з Ген. Асамблеєю. Призначений на його місце індієць Чакраварті Нарасімган знаходиться на феріях на Заході. В ситуації, що межує з хаосом на терені Об'єднаних Націй президент Кеннеді думає своїм виступом надати ділового характеру сесії Генеральної Асамблеї та скерувати її на шлях плянованих ділових нарад. Все ж, у зв'язку з смертю Гаммершилда не відбулась покищо зустріч державного секретаря Діна Раска, який прибув до Ню Йорку, з совєтським міністром закордонних справ Андреєм Громиком. Газети дальше обмірковують можливості залагодження східньо-західнього конфлікту довкола справ Німеччини й Берліну та стверджують, що переговори в цій справі будуть залежати від позиції, яку займе Громико в розмовах з Раском. Сподіваються, що през. Кеннеді в своїй промові ще раз підкреслить засадниче становище Заходу в цій справі, як також говоритиме про справи міжнароднього роззброєння і припинення атомових експериментів.

Конґрес продовжив на два роки два шкільні законопроєкти

Вашингтон. — 18-го вересня Конгрес закінчив працю над шкільними проєктами і переслав президентові Кеннеді два шкільні закони, які продовжують на два роки федеральні видатки в сумі $900 мільйонів на допомогу школам в тих районах, де є більше число дітей військовиків і федеральних урядовців, і які признають фонди на навчання тих предметів, які є потрібні для оборони країни. Президент просив Конґрес про ухвалення широкої шкільної програми, яка, між іншим, передбачала $2.300,000,000 на допомогу публічному початковому і середньому (гайскулам) шкільництву. За ці гроші мали будувати школи та збільшити платні учителям, але Конгрес відкинув цей проєкт. Католики домагалися федеральної допомоги і для парафіяльних шкіл, проти чого виступили численні члени Конґресу, заявляючи, що держава не може допомагати релігійним школам, бо в ЗДА релігія є відділена від держави. Справа допомоги приватним школам була однією з причин, що законопроєкт про допомогу публічним школам цього року не був ухвалений. Сенат прийняв був урядову програму допомоги публічному шкільництву, але Палата Репрезентантів після завзятих дебат її відкинула.

Сенат затвердив номінацію Пітмана на директора Цивільної Оборони

Вашингтон. — 16-го вересня Сенат затвердив номінацію Стюарта Л. Пітмана на директора Цивільної Оборони. Пітман має ранґу асистента секретара оборони і як такий має керувати Цивільною Обороною, яку президент Кеннеді вилучив від Уряду Цивільної і Оборонної Мобілізації та приєднав безпосередньо до департаменту оборони. Пітман зізнавав перед своїм затвердженням в Сенатській Комісії Збройних Сил, де обіцяв скоординувати працю в ділянці цивільної оборони, якою досі окремо займалися стейтові, міські і федеральна влади. Цивільна оборона має займатися справою рятування життя цивільного населення, а уряд цивільної і оборонної мобілізації мав би дбати про інші ділянки праці, такі як допомога населенню і т. п. Президент Кеннеді закликає населення будувати протирадіяційні сховища, але населення дивиться на те, що, покищо, тільки головний поштмайстер Едвард Дей влаштував пивницю в своєму домі так, що вона може служити за сховище під час ворожого нападу. Секретар оборони Роберт МекНамара замовив собі вибудувати в пивниці під домом, в якому мешкає, протирадіяційне сховище. Президент Кеннеді має аж кілька сховищ для себе і свого найближчого штабу, але численні його співробітники ще не мають сховищ.

В АМЕРИЦІ

• **Терористична організація** правого напрямку в Мехіко на протязі двох днів вбила 30 осіб в чотирьох мехіканських провінціях. Понад 100 осіб є поранені. Ця організація називається Сінар Квіста, вона існує 10 років і час від часу збільшує свою протиурядову діяльність. Поліція і військо стараються зліквідувати членів цієї військово - політичної організації.

• **Американський Інститут** в справах м'яса стверджує, що американці тепер менше споживають м'яса, як це було давніше. В 1944-му році кожна особа в ЗДА споживала по 80 фунтів вепрового м'яса, а цього року на особу пересічно випаде по 63.5 фунта.

• **15 священиків** протестантсько - епископальської церкви засуджені до 4-місячного ув'язнення і $200 грошової кари за те, що старалися інтеґрувати ресторан в місті Джексоні, Міссісіпі. Між цими священиками, які вже відбувають кару, є і о. Роберт Л. Пірсон із Іллиной, зять нюйоркського губернатора Нелсона А. Рокефеллера. Священики моляться у в'язниці. Губернатор Рокефеллер хвалив свого зятя за відвагу обороняти права американської конституції.

• **Славний Принстонський університет у Принстоні, Н. Дж.,** почав 16-го вересня свій 215-ий рік свого існування тим, що між своїми учнями має першу студентку, п-і Сейбру Ф. Месерві, яка хоче здобути титул доктора в орієнталістиці.

• **Палата Репрезентантів** ґратулювала своєму спікерові Семові Рейбирнові, який є конґресменом від 4-го березня 1913 року, а спікером Палати вже 21 рік. Рейбирн був 16-го вересня хворий на люмбаґо і лежав в своєму домі в Бонгемі, Тексас.

• **При кінці цього місяця** два закордонні президенти конферуватимуть із президентом Кеннеді. Вже в понеділок 18-го вересня приїде до ЗДА президент Перу Мануель Прадо и Уґартече, який буде на державній візиті у ЗДА і промовлятиме в Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй 25-го вересня. Арґентинський президент Артуро Фрондізі прибуває на приватну візиту до ЗДА 24-го вересня, і в ОН промовлятиме 27-го вересня.

Аденауер започатковує заходи для створення урядової коаліції в Бонні

Бонн. — У висліді поразки, що її зазнала під час недільних виборів - християнсько-демократична партія і внаслідок втрати її більшости в парляменті, канцлер Західньої Німеччини д-р Конрад Аденауер започаткував заходи для створення міжпартійної урядової коаліції, яка допомогла б йому і його партії затримати провідну ролю в політичному і державному житті Німецької Федеральної Республіки. Відкидаючи коаліцію з партією соціял - демократів, що їх очолює посадник Західнього Берліну і суперник Аденауера Віллі Брандт, д-р Аденауер сподівається добитися порозуміння з партією вільних демократів, яка під проводом д-ра Еріха Менде здобула в останніх виборах 66 мандатів у великій мірі коштом християнських демократів. Є познаки, що вільні демократи, об'єднавшися з християнськими демократами, погодилися б на те, щоб Аденауер був далі канцлером Західньої Німеччини. Під час пресової конференції, влаштованої після проголошення вислідів виборів в понеділок дня 18-го вересня, канцлер Аденауер заявив, що його партія була вже в коаліції з вільними демократами давніше і немає ніяких перешкод, щоб обидві партії співпрацювали разом тепер чи в майбутньому. Така коаліція вможливила б Західній Німеччині продовжування її дотеперішньої закордонної політики.

СССР погрожує нищенням західньо-німецьких літаків над Сх. Німеччиною

Москва. — Совєтський Союз загрозив у нотах, переданих ЗДА, Англії, Франції і Західній Німеччині, що совєтські збройні сили в Східній Німеччині будуть нищити всі західньо - німецькі літаки, які появляться над територією Східньої Німеччини, „всіми можливими способами, включно з ракетами". Ця погроза вміщена у ноті протесту проти перелету двох західньо-німецьких воєнних ракетних літаків над куснем Східньої Німеччини у минулому тижні. Ці літаки злегковажили заклик східньо-німецьких стежних літаків до приземлення на східньо - німецькій території та встигли приземлитись на летовищі Теґаль у французькій зоні Західнього Берліну. Західньо - німецький уряд негайно перепросив за той інцидент ЗДА, Англію, Францію і Совєтський Союз, пояснивши, що пілоти отих двох літаків збились із шляху внаслідку мряки та хиби в навіґаційних інструментах, але совєтські і східньо - німецькі власт не прийняли до відома того пояснення і зняли з цього приводу пропаґандивний крик. Східньо - німецькі комуністи дійшли у своїй зухвалості до того ступня, що зажадали від французького командування в Західньому Берліні, щоб воно видало східньо - німецьким властям отих пілотів, як „злочинців" і „шпигунів". За чотиродержавними умовами Західня Німеччина не має права до користування повітряним простором над Східньою Німеччиною.

Летунство випустило нового сателіта — „Діскаверера 31"

Ванденберґ Ер Форс бейс, Каліфорнія. — Летунство з повним успіхом 17-го вересня випустило штучного сателіта „Діскаверера 31", який має збирати дані про лет людини в космічні простори. 29 стіп завдовжки сателіт після 90-ох мінут дістався в свою орбіту. Підсилювачем його були двочастинна ракета Торн-Еджена Б. До „носа" ракети є причеплена кабіна з інструментами, які мають досліджувати радіяцію в космічних просторах. Цю кабіну мають за допомогою сиґналів із землі відлучити від „носа" ракети, і коли вона впаде вниз, стаpатимуться її зловити, як це вже зробили з 8-ма дотеперішніми кабінками.

Тільки ближчі сейсмічні стації занотували підземний атомовий вибух в Неваді

Ню Йорк. — Переведена в дні 15-го вересня перша пробна атомова експльозія не була занотована сейсмічними стаціями у східніх стейтах, і її відчули тільки ті стації, що находяться на схід від ріки Міссісіпі. Сейсмічна стація при Сейсмологічній лябораторії Каліфорнійського Технологічного Інституту занотувала вибух о год. 1:01 пополудні, що означає, що експльозія сталася 50 секунд вчасніше. Фахівці звертають увагу, що перші хвилі від підземного атомового вибуху дуже нагадують ті порухи землі, які деколи виникають внаслідок буревіїв на океані, тому треба дуже вважати, щоб розрізнити штучний вибух від природного. Штучні експльозії спричиняють те, що хвилі від них ідуть у всіх напрямках, а землетруси не завжди так діють. Після пробного атомового вибуху перевели вибух двох тонн хемікалій, щоб можна було порівнувати наслідки атомових і неатомових експльозій.

В Гавані заарештовано 176 осіб під час протикастрових демонстрацій

Гавана. — 18-го вересня відбулись тут нові протикастрівські демонстрації кілька годин після того, як насильно виселено 136-ох священиків, яких на еспанському кораблі відіслали до Еспанії. 18 демонстрантів були поранені, між ними 3 поважно. Поліцисти в цивільних одягах дісталися між демонстрантів під час релігійної процесії і за допомогою поліційних палиць розігнали демонстрантів, заарештовуючи найактивніших із них. Незадоволення населення видко з того, що 4,000 осіб стали 24 години в черзі, щоб дістати дозвіл на виїзд із Куби. Малощо не прийшло до нового протиурядового виступу, коли через голосник повідомили, що числа не дозволили на виїзд за кордон вже вичерпані. Режим Кастра поважно захитаний після першої релігійної демонстрації в дні 10-го вересня, коли 4,000 вірних маршували із статуєю Пречистої Діви, несучи протикомуністичні написи на транспарентах. Під час тих демонстрацій військовики виявили симпатії до учасників процесії, і тільки представники робітників і молоді виступали в обороні режиму Кастра. Кастро за ту демонстрацію з 10-го вересня наказав виселити 136 священиків -католиків, в тому і єпископа Едуарда Бозу Масвіделя, до Еспанії.

ПРОФ. ВОЛ. ЦІСИК ОЧОЛЮЄ УМІ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Конференція учителів Українського Музичного Інституту в Ню Йорку, що відбулася тут минулого четверга, 14-го вересня, обрала одноголосно на директора УМІ в Ню Йорку проф. Володимира Цісика, відомого скрипаля і організатора музичного життя. В склад дирекції, крім нього, були обрані професори інституту: п-ні М. Байлова, п-ні Є. Чапельська та п. О. Музиченко і п. М. Фоменко.

ГАММЕРШИЛД ЗГИНУВ У ЛЕТУНСЬКІЙ КАТАСТРОФІ В КОНҐО

У міжнародному політичному світі жалоба. — В Об'єднаних Націях гарячково нараджуються над розв'язанням кризи: туніський міністер Монґі Слім кандидат на тимчасового заступника генерального секретаря ОН

Об'єднані Нації. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй Даґ Гаммершилд згинув коло півночі з неділі на понеділок 18 ц. м. недалеко летовища Ндолі в Північній Родезії в катастрофі літака яким летів на зустріч із президентом конґолійської провінції Катанґи, Мойсе Чомбе. Всупереч поданій аґенцією Ассошіейтед Пресс вістці, Гаммершилд не причалив був на тому летовищі і не відбув такої конференції: цю помилкову вістку надрукувало багато західніх газет включно з „Ню Йорк Таймс-ом" внаслідку переплутання англійського заступника міністра закордонних справ лорда Лендсдавна, який прилетів був на те летовище, з Гаммершилдом. Гаммершилд летів з столиці Конґа Леопольдвілю у товаристві 12 осіб, включно з залогою і трьома членами особистої охорони. Він вилетів коло 10 год. ночі з Леопольдвілю і о 12:10 по півночі його літак був над самим летовищем Ндоля та дістав доручення від контрольної вежі приземлитися. З невідомої причини літак відлетів і більше не було про нього чути. Коли минали години, а він не давав знати про себе, почались розшуки і знайдено рештки розбитого літака всього за кілька миль від Ндолі. Тіло Гаммершилда було з-посеред усіх інших найменше пошкоджене і його відразу розпізнано. Всі особи в літаку, включно з одною жінкою, секретаркою шефа місії ОН в Конґо, французькою канадійкою Еліс Ляланд, згинули, за вийнятком одинокого члена особистої охорони Гаммершилда, Гарольда М. Джуліяна, із служби безпеки Об'єднаних Націй. Важко ранений Джуліян зізнав, що літак скрутив з наміреного шляху, мабуть, внаслідку інструкції Гаммершилда, який чомусь-то змінив в останній хвилині думку щодо приземлення в Ндолі. Безпосередньою причиною катастрофи були три вибухи в повітрі: не виключають саботажу, дармащо вся залога літака була шведська, а літак направлено після недавнього пошкодження. Подорож Гаммершилда на зустріч із Чомбе була вирішена в останній хвилині. Рішено летіти ніччю з уваги на два військові джети на службі названого катанґського президента, які майже спаралізували летунський рух над Катанґою та брали активну участь в боях проти війська Об'єднаних Націй в Катанзі. Сам Мойсе Чомбе чекав на летовищі в Ндолі і розмовляв з журналістами, висловивши надію, що прийде до порозуміння між ним і Гаммершилдом щодо припинення боїв в Катанзі та дальшої долі Катанґи. Коли йому сказали, що Гаммершилд згинув в катастрофі літака і його тіло лежить недалеко летовища Ндолі, Мойсе Чомбе був сильно схвильований.

В цілому міжнародному світі вістка про трагічну смерть Даґа Гаммершилда викликала потрясаюче враження. Всі монархи, президенти, прем'єри, міністри закордонних справ з вийнятком комуністів — негайно склали заяви з висловами найвищого признання для заслуг Гаммершилда для справ миру і правопорядку у світі та з прославлюванням його, як дипломата і вийнятково скромну людину. При цій нагоді пригадують, що якраз 13 років тому з рук жидівського фанатика згинув від револьверових куль на вулиці Єрусалиму інший швед, князь Фольке Бернадотте, президент Шведського Червоного Хреста, який прибув до Ізраїлю як делеґат Об'єднаних Націй для заведення перемир'я між ізраїльським та арабськими військами. Смерть Гаммершилда надзвичайно ускладнила ситуацію передусім на терені Конґа, а далі — на терені Об'єднаних Націй.

На вівторок 19-го ц. м. було заповіджене відкриття 16-ої звичайної сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй. Президент попередньої Генеральної Асамблеї ірляндець Фредерік Боленд спротивився суґестії, щоб зараз після відкриття сесії відкласти її з уваги на смерть Гаммершилда. Він настоював на необхідність вибрати нового президента, який єдиний найвищий ступнем обраний репрезентант Об'єднаних Націй тимчасово виконував би функції генерального секретаря. Таким кандидатом є туніський дипломат Монґі Слім, який був віддавна кандидатом на президента теперішньої Генеральної Асамблеї. Єдиний його контркандидат, представник Індонезії, відкликав свою кандидатуру. Кандидата на генерального секретаря ОН представляє Рада Безпеки. Невідомо, чи СССР погодиться на будь-котрого кандидата, бо Москва негайно заповіла, що „настав час на конструктуральні зміни" генерального секретаріяту: СССР від вересня минулого року домагається заступити одного генерального секретаря „тройкою", з одним комуністом у тричленній колеґії. Тому передбачують довгий час, поки вирішиться справа наступника Гаммершилда.

Даґ Гаммершилд

НА ЗНАК ЖАЛОБИ з приводу трагічної смерти Генерального Секретаря Об'єднаних Націй Даґа Гаммершилда прапор Об'єднаних Націй перед будинком ОН у Ню Йорку спущено до половини машту. Спереду стоїть поліцист із охорони ОН Камерон Брюс.

„Росіяни порушують кожний підписаний ними договір", — твердить Труман

Ню Йорк. — Колишній президент Гаррі С. Труман заявив в телевізійному інтерв'ю, що „не можна робити жадного договору з росіянами, бо вони порушують кожну заключену умову саме так, як це вони зробили в справі пробних атомових експльозій". Труман відповів, що він ненавидить слово „коекзистенція", бо в дійсности немає такої. „Країни заприязнені співпрацюють і живуть спільно, але країни вороги не можуть мати „співіснування", казав Труман, який признає, що російський нарід не хоче і боїться війни, але він не має жадного голосу при вирішуванні політичних справ. Колишній президент гадає, що Хрущов боїться комуністичного Китаю, де є 650 мільйонів населення. „Коли вони збудяться, можуть маршувати на Москву і зліквідувати Хрущова" — казав Труман.

До Ню Йорку почався масовий наплив закордонних міністрів на сесію ОН

Об'єднані Нації. — У зв'язку з 16-ою звичайною сесією Об'єднаних Націй, яку заповіджено на вівторок 19 вересня ц. р., заповіли вже раніш свій приїзд 53 закордонні міністри і 5 інших міністрів членських країн Об'єднаних Націю. Крім них тільки два голови держав заповіли були свій приїзд: князь Нородом Шіганок з Камбоджі і д-р Беніто Нардоне з Уруґваю. Індійський прем'єр Джавагарлал Неру виступить в Об'єднаних Націях, мабуть, в листопаді у зв'язку з тодішніми своїми відвідинами в Америці. Трагічна смерть генерального секретаря Даґа Гаммершилда в летунській катастрофі в Північній Родезії в Африці створила таку нову ситуацію в Об'єднаних Націях, що сподіваються непередбаченого раніше приїзду багатьох інших прем'єрів і міністрів закордонних справ.

Захід ставить на денний порядок ОН членство комуністичного Китаю

Об'єднані Нації. — Нова Зеляндія окремим меморандумом до Об'єднаних Націй, що його підписав прем'єр і міністер закордонних справ Кейт Гоіоаке, зажадав поставлення на денний порядок 16-ої сесії Генеральної Асамблеї справу прийняття до Об'єднаних Націй комуністичного Китаю, з тим, щоб запевнити розгляд „багатьох складних елементів" цієї проблеми. До цього внесення приєдналися Англія і З'єдинені Держави, дармащо ЗДА підкреслили водночас, що вони „рішуче підтримують" перебування в Об'єднаних Націях далі вільного Китаю. За газетними коментарями, несподіване перебрання ініціятиви західніх держав щодо дискусії над членством комуністичного Китаю в Об'єднаних Націях, було викликане острахом, що зараз у першому дні Асамблеї Совєти і Індія поставлять такий внесок та що дальша тверда опозиція Заходу не тільки щодо суті, але й форми процедури в цій справі, скінчиться поразкою Заходу з уваги на голоси кругло 50-х дійсних і здогадних невтральних країн. Західні держави хочуть настоювати, щоб 1) визнати цю справу за „важливу", себто таку, яка вимагає більшости двох третіх а не звичайної більшости голосів, і 2) щоб для розгляду цієї справи вибрати окрему комісію, яка звітувала б на наступній сесії Генеральної Асамблеї.

СКЛАД ДЕЛЕҐАЦІЇ УССР В ОН

Об'єднані Нації. — „Інформаційний Бюлетень" Секретаріяту ОН з 11-го вересня подає такий склад делеґації Української Совєтської Соціялістичної Республіки в Об'єднаних Націях: міністер закордонних справ Л. Ф. Паламарчук, що формально очолює делеґацію, Л. Е. Кизя, що має титул надзвичайного посла і уповноваженого міністра та зареєстрований, як постійний представник УССР в ОН, а дальше: А. Г. Бондар, А. Т. Романов та А. А. Бойко. Альтернативними представниками є: М. Д. Поляничко, А. Н. Якименко, Ю. С. Мельничук, К. С. Забігайло. Секретарем делеґації є Г. Е. Бувайлик, а дорадниками: Ю. М. Мацейко, Ф. А. Гонтар, І. Г. Неклесса, Ю. М. Хильчевський, М. М. Белоусов, Ю. А. Іванов, І. Ф. Грищенко, В. І. Цуркан та Ю. В. Лиман.

У СВІТІ

• **Англійський міністер фінансів** запевнив міністрів фінансів членських країн Британського Коммонвелту, зібраних на конференції в столиці Гани Аккра в західній Африці, що Англія засягне остаточної опінії в усіх країн Коммонвелту, поки вона приступить до шестичленного економічного бльоку Західньої Европи — до Спільного Господарського Ринку. Азійсько - африканські країни Коммонвелту бояться, що тоді зменшиться їх експорт до Англії.

• **Японський уряд** проголосив, що Совєти все ще тримають нелеґально 42 японські рибальські човни і 101 рибалку. Деяких японських рибалок, що їх большевики схопили на північно - японських водах, як нібй на водах совєтських, тримають і не пускають додому вже сім місяців.

• **85-літній західньо - німецький канцлер Аденауер** заявив був своїм політичним приятелям ще перед останніми недільними парляментарними виборами, що без уваги на те, чи він переможе у виборах чи проґрає, він вже не буде довго урядувати, бо остання Берлінська криза й передвиборча кампанія його надто хвилювали й перевтомили.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25—Jersey City and Foreign Rates:: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Смерть Гаммершилда

Генеральний секретар Об'єднаних Націй, Даг Гаммершилд, згинув у катастрофі літака на території Північної Родезії, куди полетів на нараду з президентом конголійської провінції Катанґа, Мойсе Чомбе, щоб переконати його в потребі припинити криваві бої катанґців проти міжнародного війська Об'єднаних Націй. Гаммершилд згинув виконуючи свої обов'язки, які диктували йому конечність відбувати раз-у-раз подорожі до всіх частин світу, щоб у довірочних розмовах лагодити конфлікти. Його трагічна смерть у безпосередньому зв'язку якраз із конголійською проблемою ще яскравіше підкреслила трудність розв'язання цієї проблеми, яка протягом 14 місяців коштує Об'єднаним Націям величезних трудів, енергії і фінансових засобів.

Трагічна смерть Гаммершилда буквально за два дні перед відкриттям 16-ої звичайної сесії Генеральної Асамблеї ОН, коли вертався він на неї з Конґа, відсуває в тінь усі 95 справ, що стоять на денному порядку сесії. На чоло всіх справ висувається тепер справа наступника Гаммершилда. Коли взяти на увагу завзяту кампанію, що її повели від часу останньої сесії Генеральної Асамблеї большевики проти особи Гаммершилда, як символу нинішньої структури Генерального Секретаріяту ОН, то треба припускати, що вони відновлять свою кампанію за реорганізацію Секретаріяту ОН у „тройку", з одним комуністичним членом у тричленній колегії. Невідомо ще, чи СССР шантажуватиме Генеральну Асамблею правом свого „вета" проти будь-якого кандидата на нового генерального секретаря. Невідомо також, чи в такій ситуації знайдуться кандидати, які були б сприйнятні для Заходу і Москви, або рішилися перебрати спадщину Гаммершилда і ставити чоло комуністичному наступові на саму установу Об'єднаних Націй.

Людина, яка ступає серединою дороги, завжди наражується на критику справа і зліва. Дагові Гаммершилдові закидали то занадто великий опуртонізм супроти Москви й Пейпінґу, куди він не раз їздив у мирових посередницьких місіях, то служення виключно інтересам Заходу, як це твердили комуністи. Однак, Гаммершилд проявляв на своєму преважливому пості надзвичайну силу волі й характеру і неймовірну дипломатичну спритність. Він здобув собі марку звеличника і практичного послідовника давньої школи таємної дипломатії, проте він, син глибоко демократичного шведського народу, був з крови-кости демократом і ненавидів диктаторську законспірованість. Його щорічні звідомлення до Генеральних Асамблей ОН та його публічні виступи й промови, зокрема його оборона теперішнього незалежного характеру генерального секретаря, виявляли надзвичайну відданість ідеї Об'єднаних Націй та першорядне зрозуміння дійсних цілей комуністичної кампанії проти нього, як речника і репрезентанта цієї установи. Факт, що Гаммершилд відмовився зректися свого становища під натиском комуністів і залишився на ньому всупереч бойкотові збоку СССР і його сателітів, вказує на стійкість і твердість вдачі цього державного мужа.

Даґ Гаммершилд помер на 56-му році життя і перейшов до історії, як жертва післявоєнних хаотичних відносин у світі, впорядкувати які покликала його воля народів, згуртованих в Об'єднаних Націях. Гаммершилд засвідчив своєю смертю неможливість виконання цієї місії, але засвідчив також і безсмертність того ідеалу, який каже раз-у-раз змагати до найтрудніших цілей, записаних в чартері Об'єднаних Націй.

„І на Україні повеслось"

Започатковане українцями у вільному світі урочисте й величне вшановування пам'яті Тараса Шевченка в сторіччя з дня його смерти і, зокрема, встановлення пам'ятника цьому великому синові української землі у Вінніпегу та заплянування такого ж пам'ятника у Вашингтоні — столиці З'єдинених Держав Америки — відбилися широким відгомоном не тільки серед українців по всіх континентах, але й серед поневоленого Москвою українського народу, позбавленого совєтським режимом змоги вшанувати вільно пам'ять Поета і відділеного залізною завісою цензурних і адміністративних заборон від усього, що діється поза СССР. Правда про це просочилась всіми можливими щілинами в Україну і з щирим признанням прийняли її українські люди, врадувані, що їхні земляки, розсипані по всьому світу еміґранти з України, не цураються свого, не забувають ні України, ні її Поета і його Заповіту.

Не маючи можливости виявитися назверх, ця радість пробивається поміж рядками листів з України, в захоплених натяках під час безпосередніх зустрічей українців з-поза обидвох боків залізної завіси і востаннє вона знайшла свій яскравий вислів навіть в анонімових листах підсовєтських українців до редакцій совєтських газет.

Переповнила чашу терпеливости терроризованих совєтським режимом українців вміщена на сторінках київської „Робітничої Газети" за підписом І. Дяченко стаття якогось совєтського шевченкознавця п. н. „Схаменіться, юродиві", сповнена лайки й наклепів проти „українських буржуазних націоналістів, які знайшли свій притулок за океаном" — за те, що вони хочуть „примазуватися" до „слави великого Кобзаря" і вшановувати його пам'ять встановленням пам'ятників у Вінніпегу і Вашингтоні". В цій статті перетягнено струну совєтського наклепництва у знеславлюванні всього, що українське, до такої міри, що проти неї посипалися протести. Як повідомляє редакція „Робітничої Газети" з 27-го серпня ц. р., вона одержала „злісний лист без підпису" і передала його І. Дяченкові для відповіді, підтверджуючи цим, що таких листів мусіло бути багато, бо, як водиться, редакції совєтських газет відповідають тільки тоді, коли протестаційних і анонімових листів надходить значна кількість.

Самого цього анонімового листа редакція „Робітничої Газети", очевидно, побоялася надрукувати, але, як виходить із цитат у надрукованій в цій же газеті другої статті І. Дяченка, автор листа став виразно в обороні української еміґрації. „Можливо ці пани — пише він у своєму листі до „Робітничої Газети". — дійсно не заслуговують поваги. Але за те, що вони увічнюють пам'ять Кобзаря на чужій землі, хвала і честь їм!" Висловлені ж І. Дяченком у його першій статті твердження про „дружні взаємини" між українським і російським народами і про „дружнє ставлення" Шевченка до росіян автор анонімового листа назвав „хибними", не ощаджуючи, як виходить із відповід І. Дяченка, цьому ж останньому ні „солоних слівець", ні „образливих епітетів". І ще треба ствердити, що написав цього анонімового листа не якийсь „фашист" чи „фашиствуючий коляборант", але людина, свідома того, що „німці найбільше ран завдали саме Україні".

Згаданий анонімовий лист, на якого змушена була зареаґувати „Робітнича Газета", доводить, що українці в усьому світі — і ті на рідних землях, і ті, що в розсіянні сущі — єдині й солідарні у своєму трактуванні постаті і спадщини Шевченка, одностайні у своєму ворожому ставленні до Москви, як споконвічного ворога України.

Осадчук-Кораб

ПРИСМЕРК АДЕНАУЕРА

Берлін. — У неділю 17-го вересня 37 мільйонів німців вибрали новий парлямент, т. зв. Бундестаґ, Західньої Німеччини. Голосували тільки громадяни фактичної Федеральної Республіки між Лабою і Райном та Північним морем і Альпами. Західні берлінці, хоч мають те саме громадянство, не беруть участи у виборах. Це випливає з особливого статусу Берліну, де все ще діють закони окупаційної влади. Берлінські посли, які, до речі, мають тільки дорадче право голосу, делеґовані до парляменту в Бонні відповідно до числа голосів, зібраних в останніх місцевих виборах до парляменту Західнього Берліну, і ця міська рада Західнього Берліну вже призначила 22 своїх делеґатів.

Боротьба за більшість у Бундестаґу, а тим самим за створення нового уряду відбувалася, як зрештою від початку існування західньонімецької держави, себто від 1949 року, поміж християнськими демократами й соціялістами. І хоч структура німецького парляментаризму теоретично передбачає вибір не між особами, а між програмами, всі дотеперішні вибори мали виразну печать боротьби й впливу чільних особистостей політичного життя.

На початку існування „Бундесрепублік" стояли один проти одного християнський демократ Конрад Аденауер і соціяліст Курт Шумахер. Аденауер виграв перші вибори в 1949 році й залишився незмінним лідером своєї партії та кандидатом на канцлера у виборах 1953-го і 1957-го років. Соціял - демократи, коли Шумахер передчасно помер, пробували спершу протиставити Аденауерові наступника Шумахера Еріха Олленгауера. Коли ж Олленгауер, хоч і чесна, несплямлена політично людина, не зміг зберегти навіть тієї меншини голосів, що їх соціялісти здобули у виборах 1953-го року, партія вирішила на теперішню пробу сил висунути кандидатуру берлінського посадника Віллі Брандта. Він і молодший на 15 років від Олленгауера, і модерніший в усіх питаннях політики.

Все ж соціял-демократи не мали донедавна майже ніяких виглядів на успіх. Всі опити демоскопічних інститутів, переведені навесні й раннім літом, свідчили про незмінну популярність 86 - літнього канцлера. Його авторитет серед німців залишався непохитний. Для більшости населення старий канцлер був символом і запорукою тривання німецького „економічного чуда", цього леґендарного вже майже Віртшафтсвундер, й взагалі внутрішньої та зовнішньої стабілізації.

Так було до історичної неділі 13-го серпня ц. р. Криза, що того дня спалахнула у Берліні, змінила дотеперішній розвиток передвиборчої кампанії. Аденауер допустився кількох важких тактичних помилок, не з'явився на час у Берліні і в дуже ґрубий спосіб почав атакувати свого противника, берлінського посадника Брандта. Це викликало не тільки гостру реакцію збоку соціял - демократів, але й огірчення у лавах прихильників старого канцлера. У газетах посипались на його голову закиди, мовляв, він такий засліплений виборами, що не всилі зрозуміти нових обставин й атмосфери в Німеччині. Дійшло до того, що зовсім незалежні і навіть зближені до уряду часописи почали брати Віллі Брандта в оборону, а Аденауерові робити гіркі докори. Наприкінці серпня, коли Аденауер прибув до Західнього Берліну, населення прийняло його дуже холодно, якщо не вороже. Від того дня старий, досвідчений політик Аденауер, який завжди тримався засади, що наступ є найкращою формою оборони, перейшов у перше, мабуть, в своїй довжезній кар'єрі до дефензиви. Це ще більше захитало певність його найближчого оточення.

Але найважливішим питанням, перед яким у неділю 17 вересня стали німецькі виборці, була дилема, зв'язана з віком обидвох кандидатів. Люди, для яких канцлер все ще є колосальним моральним авторитетом, запитували один одного, чи можна у теперішній загрозливій ситуації залишити керму такої експонованої держави, як Федеральна Республіка, 86-літній людині. Це правда, що Аденауер втішається повністю фізичних і духових сил, але як довго ще можна рахувати на цей феномен природи? І що станеться, коли він занепаде на силах і не зможе виконувати своїх обов'язків? Його партія відповідала на такі запити, що провід уряду перейшов би автоматично в руки теперішнього віце - канцлера Ергарда. Але Людвіґ Ергард відомий, як знаменитий економіст, не має популярности як політик. На цьому, власне, тлі зросли шанси на половину молодшого від Аденауера соціял - демократичного кандидата Брандта.

Порівнювати німецьку виборчу кампанію з недавньою американською можна лише умовно, а саме, коли б в останніх виборах в ЗДА стояли один проти одного не Ніксон і Кеннеді, а Айзенгавер і Кеннеді. У неділю німецькі виборці виявили скомплікований положення. Обидві головні партії вели останню фазу кампанії надзвичайно гостро. Аденауер обіцяв далі стабільність і мир. Брандт вимагав національного об'єднання й більшої фантазії у зовнішній політиці. Вислід виборів виявив, що більшість німців стоять таки за Аденауера, але вже не в такій мірі, як чотири роки тому. Гасло миру й стабільности все ще суґестивне, хоч вік кандидата відстрашив багатьох його прихильників. Брандт має за собою молодість, фантазію. Але частина німців боїться, що він може піти на воєнні авантюри, заанґажуватися надто активно у берлінському конфлікті. З ним зв'язується також страх перед всякими соціялістичними експериментами.

Партія К. Аденауера залишилась найбільшою західньонімецькою партією в країні і в парляменті. Але, втративши 29 мандатів і звузивши своє парляментарне представництво з 270 послів до 243 у 499-членному парляменті — ця партія не всилі скласти власного однорідного уряду і мусить звернутись за голосами або до соціялістів, які мають 190 послів, або до вільних демократів, які мають 66 послів, або до одних і до других на базі широкої коаліції. В кожному випадку це вже не буде „уряд Аденауера", тим паче, що дуже сумнівно, чи він взагалі залишиться канцлером: ні соціялісти, ні вільні демократи, мабуть, на нього не погодяться, та й серед самих християнських демократів, без уваги на сантимент і льояльність супроти свого вождя, поглибились сумніви, чи такій старій людині можна довірити в період кризи долю держави. Вину за втрату своєї парляментарної більшости християнські демократи мусять приписати Аденауерові, і це не збільшує його персональних шансів. Але від зміни на становищі канцлера Німецької Федеративної Республіки, не буде зміни в її політиці.

НЕЙМОВІРНІ РЕЧІ В ЕСПАНІЇ

Льорет де Мар. — Востаннє був я в Еспанії 1954 року, сім років тому. За той час світ перейшов від перших спроб з реактивними літаками до штучних сателітів Землі. Але важко сподіватися великих змін в Еспанії, найбільш відсталій країні вільної Европи, яка ще у багатьох відношеннях стоїть на рівні відсталих під господарським оглядом країн, хоч її до відсталих не зараховують у тих комісіях ОН, в яких розглядають питання допомоги. „Винна" в цьому сама Еспанія, якій національна гордість не дозволяє просити допомоги.

Не остання вина лежить і в режимі та в особі ген. Франка. „Генераліссімус" все розглядає в аспекті вічности, і для нього більше важить будова мавзолею, як робітничих помешкань, затримування традицій як земельна реформа.

Розташована за Піренеями, Еспанія лише на половину належить до Европи та до західнього світу. Другою половиною вона належить до Африки, до півдня Америки, до арабського світу, що лишив у ній тривкі сліди за сім століть панування. І тому, після громадянської війни, а зокрема після останньої війни, коли впали фашизм і націонал-соціялізм, а залишився франкізм і салярнзм, Іберійський півострів став начебто „пропащим світом".

Щойно війна в Кореї пригадала світові небезпеку комунізму й московського імперіялізму. І коли почали серйозно брати Атлантійський Союз, тоді почали питати себе, чи не слід серйозно брати й Еспанію, яка під деякими аспектами чи не певніша від Франції, не кажучи вже про її стратегічне значення. І саме 1954 р. був я свідком першої візити американської фльоти в Террагоні. Від того часу Еспанія почала входити щораз більше в стратегічні комбінації ЗДА. Це раптом поставило на порядок дня питання відсталости Еспанії.

Во яке стратегічне значення може мати країна без шляхів, без засобів транспорту, країна, армії якої пересуваються пішки, а її припаси перевозять мулами? Які перспективи на розбудову шляхів, коли їх прокладають руками, не маючи китайської кількости тих рук?

Не будемо розглядати історії Еспанії. Скажемо тільки, що колись це була імперія, в якій „не заходило сонце". В половині минулого століття імперія раптом розвалилась. Коли всі країни проходили процес індустріялізації, Еспанія залишилась осторонь, заабсорбована болючим переживанням цього зламу. І за Піренеями все закостеніло на рівні минулого століття. Перемога Франка врятувала країну від комунізму, але не принесла ніякої розв'язки соціяльних питань, залишивши майже феодальні відносини.

1954 року в Мадриді їздили таксі, які сьогодні можна бачити у фільмах з часів молодости Аль Капоне. Залізниця розпоряджала матеріялом з-перед 80 років. До поїзду дівчатка виносили воду в глиняних глечиках, при будові шляхів робітники носили пісок і каміння у кошиках, як за єгипетських часів. Усе це було цікаве для туристів і значилося у провідниках, як „піктореск", або „юнік", але для країни це була катастрофа, в якій нічого не міняли колоніяльного стилю монументальні будови державних установ. На кожному кроці вас облягали не жебраки, бо гордий еспанець не жебрає, а різного роду послугачі, готові за ґрейцара виконувати нікому непотрібну послугу, щоб щось заробити.

Цього року — образ зовсім інший. На кордоні — ніякої митної сторожі, ніяких розпитувань про фотоапарати, що їх колись сюди шмуґлювали, бо тут вони були дорогі й рідкі, а все місцеве надзвичайно дешеве. Коли висідали ви з поїзду, вас облягала юрба людей, які хапали вашу валізку, щоб занести її до таксі або до готелю. Сьогодні — ні живої душі, бо населення має працю, а готелі повні. Колись вас лякали таксі типу 1927 р., сьогодні це — модерні машини італійського, німецького і навіть американського виробу, не кажучи про гарні машини „Діят", продуковані в Еспанії.

Залізничу сітку відремонтовано, появились моторові поїзди. Биті шляхи направлено, прокладено багато нових, і по них їздять автобуси наймодернішого зразка. Але найважливіше те, що цими автобусами їздять таки еспанці, навіть еспанські селянки возять на торг яйця й огірки, а з порту рибу і всякого роду мушлі.

Десять років тому їхали ми автобусом із Севільї до Альґезірасу через оливкові плянтації, де 1250 років тому араби розбили еспанське лицарство. Проїхали ми понад 250 кілометрів і не зустріли ні одної вантажної автомашини. Вантажний транзит майже не існував. Сьогодні на відстані яких 20 кілометрів зустрінете імпонуюче число модерних „Даймлерів".

Історія Еспанії — це історія боротьби за воду. Кордобанський каліфат зріс тоді, коли араби побудували сітку каналів і зробили Андалюзію квітучою країною сільського господарства. Коли цю систему зруйновано разом з арабською державою, палюче сонце почало виганяти людей на море. Тоді збудовано нову імперію „католицьких королів", але підірвано основи нормальнього життя метрополії, що занепала після усамостійнення країн Південної Америки. Тепер по всіх виноградниках і городах Еспанії квакають жаби, а по селах і містечках неймовірна для цієї країни річ: кілька разів на день поливають вулиці. Це неймовірна і найбільша революція в історії Еспанії. Це доказ, що Франко використовує американську допомогу чесно. Його господарський плян, виходить, вдався і він заповідає революційне його продовжування: земельну реформу на півдні, яка буде завершенням модернізації Еспанії, що тут запізнилась на сто років.

Але зміни помітні й поза господарською ділянкою. Це бо — мабуть — приходить автоматично, бо хочемо чи не хочемо, а техніка міняє все. Зі зростом кількости автомашин зростає кількість дівчат у блу-джіс, як ми вже згадували. В еспанські „шов", що колись мали 80% циганських танків і 20% ритмічних вправ на рівні дитячого садка, введено 50% джезу. Самий цей факт не являє позитиву, але він є виявом лібералізації режиму, помітної в усіх ділянках духового життя.

Часами жаль Еспанії з-перед десятьох років, але ці зміни були необхідні. А обличчя еспанського народу так виразно вирізьблене, що його не затруть джези, не зачадять авта і не заслонять хмари туристів, що все більше напливають з моментом скасування віз для громадян багатьох країн.

Еспанія вийшла з ізоляції, і за це платить свою ціну. Але вона більше користає, як тратить, і з втратою Марокко, з утратою мрій про минуле, відкриває собі шлях у майбутнє, який їй по праву належиться. Дон Кіхот стає реалістом. Це і зле, і добре, бо все ж він був неповною людиною.

О. Д-анч

З совєтської преси

„ЛЮДИНА ПРИКАЛА ДО КИЄВА"

Під таким заголовком пише кореспондент „Радянської України" з 11-го липня ц. р. не про чужинецького туриста, а таки про пересічного совєтського громадянина, який приїжджає до Києва у службових або своїх власних справах. Найбільше допікають йому тут готелі. В одному з них приїжджому кажуть сухо і коротко: „Місць немає". В другому трошки тепліше: „Місць немає і в найближчих днях не буде". А на дверях деяких готелів читає він оголошення: „Місць немає і до листопада не буде". Небагатьом щастить потрапити до готелю. Та й живуть вони тут неспокійно. Часто буває так, що людина, зупинившись у готелі, зранку пішла в своїх справах, а повернувшись увечері дізнається, що її місце вже зайняте іншим. Таке трапляється в „Першотравневому", „Україні" та інших готелях. Погано організовано й обслуговування приїжджих. Вони не можуть замовити на місці квитка на поїзд, пароплав, літак, до театру, кіна. Годі віддати одяг на прасування. При деяких готелях є буфети, але вони обслуговують не приїжджих, а аматорів горілки. Тут завжди повно п'яних, стиляг, які влаштовують бійки з приїжджими.

„НОВЕ ЖИТЛО ПОВИННО РАДУВАТИ"

Але не завжди так воно буває. Ось що пише, наприклад, під повищим заголовком „Радянська Україна" про нові мешканеві доми, збудовані Дніпропетровським будівельним трестом:

„Це тільки один з багатьох прикладів — 37-мешканевий будинок при Вузівській вулиці ч. 40. Через три місяці після заселення дому почала протікати в ньому покрівля. На стелях утворилися плями, дощані підлоги попрогиналися і плитки з них вилітають, плінтуси повідходили від стін, на підвіконнях, наличниках і ўдвірках постали великі щілини, а фарба на них позлазила. З водопровідних кранів день і ніч тече вода. Рури в убиральнях потріскались"...

ВІДВЕРТИЙ ЛИСТ

Громадянин Віктор Башмаков, якого Харківський обласний суд засудив на один рік в'язниці за хуліганську поведінку, вислав до „Радянської України" обуреного листа:

„.... передайте, вельмишановна Редакціє, Харківському обласному судові: нехай будуть вони тричі прокляті... голосувати тепер у житті за цих бюрократів ніколи ні я, ні мої діти не будуть. Я і мої діти вже ніколи не будуть добровільно брати участи на фронтах і будовах країни, нехай беруть участь судді з обласного суду. Раз махнули на мене рукою, так і я теж махну..."

Стараючись, представити цього листа в гумористичному світлі, редакція „Радянської України" справу Віктора Башмакова називає „Конфліктом хулігана з радянською владою".

Лев Ясінчук

В НЕЗАБУДЬ СУЩИМ І ГРЯДУЧИМ ПОКОЛІННЯМ

(У 80-РІЧЧЯ „РІДНОЇ ШКОЛИ")

(1)

1. Від заснування до першої світової війни.

30-го жовтня 1881 року. Яка замітна дата для процесу культурного й політичного відродження українців у Галичині, в австрійській займанщині, де наслідком договору післяповстанської Польщі з Габсбурзькою династією правили польські шляхтичі - вельможі. Цього то 30 жовтня 1881 р. прийнято й підписано у Львові статут, яким покладено перші підвалини під заснування „Руського Товариства Педагогічного", що у свій час змінило свою назву на „Українське Педагогічне Товариство", а 1926 р. одержало назву „Рідна Школа — Українське Педагогічне Товариство".

Упродовж свого існування це товариство нагромадило й виявило всенародну енергію для втілення ідеї, що визначно причинилася до такої потрібної й корисної зміни в духовому національному організмі галицьких українців.

Хто ж то були ті провідники, що взялися повести народ Галицької волости до світла, що прояснило б дорогу до волі? Ось імена тих передбачливих і відважних патріотів: шкільний радник — Амврозій Яновський; прокуратор скарбу — д-р Корнило Сушко; проф. львів. університету — Франц Костек; проф. гімн. — Наталь Вахнянин; о. проф. Олександер Стефанович; проф. Омелян Партицький; проф. д-р Омелян Савицький; проф. Роман Заклинський; проф. Дмитро Вінцковський; о. крилошанин Володислав Бачинський; редактор „Діла" — Володимир Барвінський; о. крилошанин Іван Величко. Всі вони вже покинули цей світ після свого трудового життя.

В тому часі була вже у Львові доволі поважна верства української інтеліґенції, духовної і світської, що створила й вела товариство „Руска Бесіда" — 1861, „Руский Народний Театр" — 1864, „Просвіту" — 1868, Наукове Товариство ім. Шевченка — 1873 р., українську незалежну пресу й українську гімназію у Львові. Але національна свідомість і духова настанова народної маси була радше стихійна, ніж розумова.

Засновано „Рідну Школу" — під її первісним ім'ям — не для „моди", не для будучого прославлення її засновників. Первісні організатори, хоча ще самі не мали повного уявлення про діяльність такого роду товариства і передбачали можливі трудноші, а в польсько - австрійській дійсності може й перешкоди, — побоювалися, чи знайдуться охочі прийняти місце в Управі нового товариства. Вони здавали собі справу з того, що навіть велика громада інтеліґентів, без народної маси — селян, міщан і робітників — не переведе виховної системи, потрібної в даний час для української молоді. Не маючи ніякого досвіду в тому ділі, попадали деколи в сумнів, чи задумане діло вдасться. Але — рішилися!

Які ж насправді причини спонукали покликати до життя це товариство?

Жива й відпорна тугість українського народу і підсвідомий консерватизм його маси не допустили до знівечення його як окремої етнічної збірноти. Але й це не були ті чинники, що забезпечували б такий стан у майбутньому, при пляновому й послідовному наступі захланних народів - сусідів. Тогочасні вдумливі й дбайливі галицькі передові громадяни, які бачили таку забезпеку в українському шкільництві, навіяному рідним духом, додумалися, що школа може стати тим варстатом, що викує не тільки основи знання, але й вкорінить тверду свідомість національної окремішности в серцях української молоді. Інші народи у своїх власних державах змагалися хіба за рід, за зміст школи, за обсяг знань, якими вона мала б озброїти молодь. Ми натомість витрачали й витрачаємо енергію на те, щоб наша молодь не пішла чужим у найми, не збільшувала їхнього національного духового капіталу, може й... проти власного народу. Тож для кожночасного впорядкування напрямних виховання української молоді, для об'єднання сил навколо тієї ідеї створили тогочасні українські світочі в Галичині „Рідну Школу", 80-річчя якої бажаємо відзначити.

Шукаючи зразків для створення „Рідної Школи", не знайдемо їх у добі її народження. Але був у нас уже в XV ст. славний зразок, хоч під іншим, майже родинним ім'ям — Братство, що в своєму осідку у Львові вславилося своєю греко - слов'янською школою на всю Україну. А згодом його двійник, Богоявленське Братство в Києві, блистіло своєю славною Академією, пізніше — Могилянською, (від імени київського митрополита Петра Могили) не тільки на ввесь тодішній Схід, але й на Захід Европи.

Після невдалого польського повстання 1863 р. проти Росії, поляки задумали створити в Галичині свій П'ємонт. Маючи магнатерію, вони подбали про доступ до самого цісаря у Відні, уклавши з ним умову про піддержку Австрії взаміну за повну передачу в їхні руки самоуправи в Галичині. Без волі поляків австрійський уряд не міг у Галичині нічого повести (як про це висловився пізніший австрійський міністер, Леон Білінський, у своєму 2-томовому творі „Вспомнєня і документи" — „ніц без нас"). Проти сильних протестів українського представництва в галицькому соймі у Львові ухвалила польська більшість закон про шкільництво (1867 р.), і того ж року закон про встановлення Крайової Шкільної Ради, як найвищого керманича всього шкільництва в Галичині. Кожночасним президентом Шкільної Ради був цісарський намісник у Львові, а справи шкільництва вів віцепрезидент. Довгий час був ним поляк Вобжинський, який явно проголосив, що його завдання — добитися, щоб сім мільйонів мешканців Галичини почувало себе поляками (хоча поляки становили меншість у Сх. Галичині).

НАШИМИ ЩЕДРИМИ ПОЖЕРТВАМИ ЗБУДУЙМО У ВАШИНГТОНІ ПАМ'ЯТНИК, ДОСТОЙНИЙ ВЕЛИКОГО ШЕВЧЕНКА, УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ І АМЕРИКАНСЬКОЇ СТОЛИЦІ!

Двадцять третій З'їзд ОДВУ відзначає Срібний Ювілей проф. А. Н. Грановського

Другого та третього вересня 1961 року відбувся на оселі ім. О. Ольжича в Лігайтоні 23-ій З'їзд Організації Державного Відродження України.

В З'їзді взяло участь 75 делегатів Відділів ОДВУ, та члени ЦУ ОДВУ, а в спільних сесіях члени УЗХ та у панелі крім того члени Зарево та МУН.

До нової Централі ОДВУ обрані: проф. А. Грановський — голова, Володимир Різник — діючий містоголова, інж. Степан Куропась — другий містоголова, Петро Генгало — третій містоголова, Степан Коцюба — четвертий містоголова, д-р Володимир Михайлів — п'ятий містоголова виконуючий обов'язки референта внутрішніх зв'язків, д-р Богдан Левицький — секретар ЦУ ОДВУ, інж. Омелян Суховерський — фінансовий референт, Теофіль Бак-Бойчук — господар. реф., Лев Куделя — референт Визвольного Фонду, проф. Степан Стецик, касир ЦУ ОДВУ, Михайло Панасюк — організаційний реф., Андрій Шекерик — інформаційно-пресовий референт із пресовою колеґією ред. Володимир Шемердяк, інж. Василь Нагірняк, Дмитро Січ, Василь Попович — англійський редак., Павло Дорожинський — референт молоді, Сергій Сумик — адміністратор „Самостійної України„ Іларіон Поліщук — імпрезовий референт, Роман Завицький — спортовий референт.

Вільні члени ЦУ ОДВУ для особливих завдань: Роман Папроцький, Роман Крупка, Володимир Зуляк, Михайло Валендюк, та проф. Олекса Білинський.

До Контрольної Комісії увійшли: Ярослав Гайвас, Іван Харабура, Михайло Нич, Микола Вігун, Миколи Андрейко. — До Організаційного Трибуналу обрані: Іван Попович, д-р Зенон Городиський, Володимир Попадюк, Михайло Граб, Степан Левкут, Зенон Михалевський та Карло Маньківський.

Проф. д-р О. Грановський

В часі З'їзду відбувся бенкет для вшанування срібного ювілею проф. А. Грановського із нагоди його двадцяти-п'ятилітнього головства в ЦУ ОДВУ.

При численно зібраних гостях Ювілянта вітали особисто: архиєпископ Української Православної Церкви в ЗДА — Мстислав Скрипник, п. Роман Слободян, як один із найдавніших суспільних діячів від Українського Народного Союзу, пан Тибор від Української Народної Помочі, пані проф. Лідія Бурачинська від СФУЖО, ред. О. Тарнавський від Національного Об'єднання Канади, п. Петро Атаманюк від Українського Товариства Відродження із Арґентини.

Крім цього особисті привіти зложили пані мґр. Марія Квітковська від УЗХ, Президент Українського Народного Союзу п. Йосип Лисогір, редактор Володимир Душник від УККА, та члени ВО як пані О. Генгало, дир. М. Вігук, Василь Попович, М. Яцун та ін.

Програму вів Ярослав Гайвас, а від ОДВУ вручив портрет Володимир Різник.

Листовні привіти наспіли: від голови ПУН, п. полковника Андрія Мельника, від членів ПУН генерал-хорунжого М. Капустянського, та інж. О. Бойдуника.

Від Екзархів Української Католицької Церкви Митрополита Максима Германюка, та від Апостольського Візитатора Українців Західньої Европи архиєпископа Івана Бучка. — Далі прийшли привіти від українських наукових, та суспільних організацій: від Об'єднанняа Українців у Великій Британії, від Української Вільної Академії в ЗДА, від Союзу Українців Католиків „Провидіння" в Америці, від Братства колишніх Вояків І-ої Української Дивізії УНА, від Українського Технічного Інституту в Ню Йорку, від Товариства Українських Інженерів в ЗДА, від Організації Української Молоді Пласт, від президента ООЧСУ М. Лозинського.

Відмічаючи особливо Ювілей проф. А. Грановського наспів ряк привітів від американських установ та офіційних чинників:

Від губернатора стейту Міннесота Елмера Л. Гендерсена, від декана Міннесотського університету Г. Маси, від сенатора стейту Міннесота Евгена МекКарті, від мейора міста Міннеаполіс Артура Нафталіна, від мейора міста Сент Пол Джордж Вавулис, від члена стейт департаменту Лой Гендерсона, від Американського Політичного Наукового Союзу, від бувшого шефа Східньоевропейських Справ при стейт департаменті Френсіса Стіненса, від генерал - майора Американської Армії Р. П. Смита та Республіканського Комітету у Вашинґтоні.

Артистичну програму виконав корифей української сцени Йосиф Гірняк, рецитуючи поетичні твори Ювілята.

В неділю вполудне отець парох Тома Бариляк відправив полеву св. Службу Божу в намірені Українського Народу, та відслужив панахиду за померлих українських героїв, сказавши при тому високопатріотичну пропоовідь, відповідну до хвилі.

При численній публіці серед чарівної природи, та чудової погоди по З'їзді закінчено літній сезон на оселі ім. О. Ольжича в Лігайтоні. **ШАД**

• **Формоза** (Тайвань), осідок уряду вільного Китаю, впав жертвою тайфуну, що шалів в протоці Формози, вдершись туди від Китайського моря. Згинуло 96 осіб. Вдарено у сполох з уваги на другий подібний тайфун.

„ДО ШКОЛИ, ДО ШКОЛИ ЧАС, ДІТИ..." — ВЕРЕСНЕВЕ ЧИСЛО „ВЕСЕЛКИ"

Благослови нас, добрий Боже,
Благослови, Пречиста Мати,
Хай Ваша ласка нам поможе
Щасливо рік шкільний почати!

Цим віршем - молитвою Р. Завадовича розпочинає вересневе число „Веселки" разом з дітьми новий шкільний рік. Два інші вірші цього автора „Першого дня" і „Школярик я", присвячені також шкільній тематиці — першим дням навчального року, коли з одного боку свіжим спомином гомонять ще в душах дітей вакаційні переживання, з другого боку наостіж відкриті брами школи пригадують про присмний, хоч тяжкий обов'язок праці, труду й науки. Ці вірші ілюстровано оформлені Юрієм Козаком.

Дошкільнятам присвячений вірш Ролянника „Моя сестричка" з ілюстрацією Е. Козака.

Спомини про літні ферії живуть далеким відгомоном не лише в згаданих віршах, але з повною силою бринять у рубриці „З дитячого життя", де живо описане вакаційне життя пластових новаків на таборі в Іст Четгем, дівчаток і хлопчиків на вакаційній відпочинково - виховній оселі УНС на „Союзівці", дітей у Німеччині. Ці дописи прикрашені багатьма світлинами. Всюди невідлучним товаришем дітей було вакаційне число „Веселки".

На перших лекціях у школі знаменитою лектурою для дітей середнього й старшого віку буде оповідання Лесі Храпливої „Золоте зерно" з дуже вдатно й дискретно проведеною ідеєю на рівні дитячого світосприймання, розкриття якої дасть велике вдоволення дітям і вчителям.

Дві півсторінкові світлини з вичерпними підписами знайомлять дітей з небуденною подією — відкриттям пам'ятника Т. Шевченкові в Канаді, а побудоване на факті оповідання Л. Полтави „Незвичайний пам'ятник" причиниться до поглиблення культу Поета серед дітей.

У краєзнавчому циклі з серії про українські міста діти познайомляться зі столицею зеленої Буковини — Чернівцями. Цьому прадавньому українському містові присвячений поетичний матеріял — вірш Р. Завадовича і розповідь пізнавального характеру п. н. „Чернівці — столиця зеленої Буковини". Кілька фот (собор, будинок університету, оперний театр, музей О. Кобилянської) доповняють відомості дітей наочним матеріялом.

Із „Громадки добродушка Дадка" Авеніра Коломийця з ілюстраціями М. Бутовича поміщена сьома казка про жучків - світлячків та гномиків-сплюшків, доповнена віршиком „Світлячок". Продовжуються також „Пригоди Вовка Неситного" О. Білоусенка з ілюстраціями В. Цимбала, а саме розділ про те, як цап і баран налякали вовків. З пригод „Богдана, козака-характерника" Р. Завадовича — П. Холодного закінчено розділ „Відважним перемога!".

Хоч у вересневому числі забракло „Чап-Чалапа", то малі читачі знайдуть превеселу віршовану історійку Р. Завадовича „Цуцик і теля" з дотепними ілюстраціями О. Судомори.

З інших матеріялів поміщено алтайську казочку про кажана (лилика) в опрацюванні М. Туркало, українські народні приповідки, сміховинки, загадки, листування з читачами.

Всі ці матеріяли схоплені в сезонові рямки вересневої природи, зображеної пластично в мініятюрці І. Савицької „Вересень" та у вступній ілюстрації П. Холодного „Вересень по полі ходить".

Початок шкільного року — знаменита нагода відновити передплату на „Веселку", скласти пожертву на її пресовий фонд та запренумерувати журнал індивідуально чи збірно для дитячих садків, шкіл, курсів українознавства, молодечих організацій. „Веселка" буде незаступимою допомогою в навчанні й вихованні у руках учителів, опікунів, вихователів, організаторів імпрез. „Веселка" буде улюбленою лектурою, джерелом науки й розваги для дітей впродовж усього учбового року. Масова передплата „Веселки" й найширше користування нею причиниться до вирощення, збереження, поглиблення й закріплення національно-патріотичного й громадського почуття серед українських дітей на еміґрації, що є невідкличним імперативом збереження нашої національної субстанції поза межами поневоленої Батьківщини.

В. Б.

• **Голова Республіканського Крайового Комітету** конґресмен — Віллям Е. Міллер закликає президента Кеннеді, щоб скористав із права вета, як цього буде треба, щоб не допустити до прийняття червоного Китаю до Об'єднаних Націй. Міллер сказав, що деякі співробітники президента Кеннеді склали такі заяви в справі комуністичного Китаю, що напевно не можна знати, яке становище в цій справі займають ЗДА.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

• **У міжнародному конґресі порівняльної літератури в Утрехті (Голяндія) та в конґресі европейської культури в Больцано (Італія)**, що відбулися з кінцем серпня й початком вересня, взяли участь два українські науковці з Канади: проф. К. Біда з Оттави і проф. Я. Рудницький з Вінніпеґу. Вони виголосили доповіді: проф. Біда про вплив Шекспіра на слов'янські літератури, а проф. Я. Рудницький про „національне й універсальне в творчості Шевченка". Цей останній відчитав на конґресі в Утрехті доповідь М. Мандрики про „українсько-канадську літературу", а на конґресі в Больцано свою доповідь про різниці в ставленні до европейської культури між росіянами й українцями.

• **На відкриття осіннього сезону** Літературно - Мистецький Клюб в Ню Йорку влаштовує в п'ятницю дня 22-го вересня ц. р., вечір вакаційних вражень. У вечорі візьмуть участь: Ол. Чернова - Животко, О. Соневицька, І. Керницький та Микола Понеділок. Початок о год. 8-ій вечора.

• **Комітет прихильників українського танку школи Василя Авраменка у Вилимантик, Конн.** влаштовує в неділю 24-го вересня ц. р. о год. 3-ій по полудні в авдиторії Тічер Коледжу свої перші танкові пописи, в яких візьмуть участь танцюристи з Вилимантик, Гартфорду, Колчестеру, Бриджпорту, Ню Гейвену, Лудлов, Спрінґфілду і Савт Вік. Всі вони були учасниками курсів, що їх провадив вчитель українських танків Василь Авраменко в липні 1961 р. Крім того будуть виступати танцюристи з Ню Йорку.

Алекс Бережний виступав із Марленою Дітріх

Молодий артист - танцюрист українець Алекс Бережний, майстер еспанського фламенського танку виступив з своїм ансамблем з найкращою зіркою американського кіна й телевізії Марленою Дітріх. Виступ відбувся в люксусовому театрі Бровдмур Інтернешенел, який знаходиться в туристичному центрі серед мальовничих гір в Колорадо Спрінґс, Колорадо. Театр вміщує 2,500 осіб. На протязі семи днів, від 21 до 27 серпня, театр був переповнений. Публіка оваціями зустрічала нашого молодого танцюриста і його ансамбль, не випускаючи його зі сцени по 15—20 хвилин. Цей його успіх серед публіки та виступ з такою театрольною величиною, як Марлена Дітріх, відкриває Алексові широко двері до вищого театрального світу. За кілька тижнів Марлена Дітріх буде виступати з Алексом і його ансамблем в Бостоні.

М. Д.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в ЗДА
ЕКОНОМІЧНА КОМІСІЯ

НАУКОВЕ ЗАСІДАННЯ

Економічної Комісії відбудеться

в СУБОТУ, 23-го ВЕРЕСНЯ 1961 року,
в год. 6:00 вечора

в залі НТШ — 302-304 Захід 13-та вул. — в Ню Йорку.

ПРОГРАМА:

1. Відкриття;
2. Проф. д-р Микола ВЕЛИЧКІВСЬКИЙ — доповідь на тему: „ЗЛОЧИН КОМУНІЗМУ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ СССР";
3. Організаційні справи Економічної Комісії.

ГОСТЯМ РАДІ!

Доїзд підземкою: зупинка лінії ІНД 8 Еве або ІРТ 7 Еве. при 14-ій вул. в Ню Йорку.

УПРАВА ЕКОНОМІЧНОЇ КОМІСІЇ

Увага! ШИКАҐО й ОКОЛИЦІ! Увага!

ПОВІДОМЛЕННЯ

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ в ШИКАҐО, Ілл.

— скликає —

в п'ятницю, 22-го вересня 1961 р.
в год. 8:00 вечером

в СОЮЗОВОМУ ДОМІ — при 841 Вестерн Евеню

ШИРШІ СХОДИНИ

представників Відділів УНСоюзу

в справах:

1. Звіт з 26-го Союзового Дня, що відбувся в Шикаґо, дня 20-го серпня 1961 року;
2. Кампанія за приєднування нових членів, получена з виконанням зобов'язань взятих на себе поодинокими Відділами, на Організаційних Зборах, які відбулися в присутності головного предсідника УНСоюзу п. Йосипа ЛИСОГОРА, в дні 19-го серпня 1961 року;
3. Інші важливі організаційні справи УНСоюзу для міста Шикаґо і Околиць.

До участи у Сходинах є управнені члени Головного Уряду УНСоюзу, члени Управи Окружного Комітету Відділів УНСоюзу в Шикаґо та Представники Відділів УНСоюзу:

22, 33, 35, 80, 100, 106, 107, 111, 114, 125, 131, 176, 190, 214, 216, 220, 221, 222, 243, 252, 259, 301, 335, 379, 399, 415, 423, 425, 472, 499.

Проситься управнених Головних Урядників, Членів Управи Окружного Комітету Відділів УНСоюзу в Шикаґо та Представників Відділів УНСоюзу, прибути точно і обов'язково на ці Ширші Сходини.

ЗА ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ в ШИКАҐО:

Тарас ШПИКУЛА — предс. Михайло ХАРІВ — секр.

Увага! Увага!
НЮ ЙОРК та ОКОЛИЦЯ!

В п'ятницю, 29-го вересня 1961 р.
в год. 7:00 вечером

в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ
140-142 Друга Евеню (між 8-ою і 9-ою вулицями)
в НЮ ЙОРКУ

— відбудуться —

ЗБОРИ
ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ
Відділів УНСоюзу

міста НЮ ЙОРКУ та ОКОЛИЦІ,

до участи в яких запрошені конвенційні Делеґати, Урядовці й Представники Відділів чч.:

5, 6, 8, 46, 66, 69, 117, 129, 130, 158, 160, 184, 194, 198, 200, 203, 204, 210, 211, 256, 267, 293, 298, 310, 325, 327, 361, 389, 393, 433, 435, 450, 455, 457, 485, 489,

з місцевостей:

Ню Йорк, Бруклин, Бронкс, Асторія, Вайстон, Вестбирі, Бабилон, Гайстінґс он Гадсон, Гемпстед, Озон Парк, Ривергед, Стаплетон, Йонкерс, Порт Джервіс.

На порядку нарад справи:

1. Звіти з праці Управи Окружного Комітету;
2. Передконвенційна організаційна кампанія УНСоюзу в Шевченківському році;
3. Стипендійний Фонд;
4. Громадська і братська діяльність Окружного Комітету.

Справи, які будуть на порядку нарад цих Зборів є так важливі, що на Зборах не може бракувати представників ніодного Відділу Округи.

ГОСТЯМ РАДІ!

У Зборах візьмуть участь члени Екзекутиви УНСоюзу.

ЗА УПРАВУ ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ:

Й. ЛИСОГІР — голова В. НИКИФОРУК — секретар

НЕДІЛЯ, 24-го ВЕРЕСНЯ 1961 р. **Год. 2:30 по пол.**

на грищі УКР. СПОРТ. МАЙДАНУ — при 124 вул. і 31 Еве., College Point, L. I.

— відбудуться —

МИСТЕЦЬКІ ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ

УСК Ню Йорк — GIULIANA S.C.

ПЕРЕДЗМАГ: год. 12:45: УСК (резерва) — GIULIANA (резерва)

ДОЇЗД на площу автом: 34 вул. Midtown Tunnel на Long Island Express Way та прямо Rodman St., Flushing, а далі Lawrence St. до 31-ої Еве. наліво.

---

†

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями та знайомими, що в неділю, 17-го вересня 1961 року упокоїлася в Бозі наша Найдорожча МАМА,

бл. п. АННА КУЛЯВА

вдова по бл. п. АНДРІЄВІ,
замешкала при 19 Filmore P., Brooklyn, N. Y.

ПАНАХИДА відправиться в СЕРЕДУ, 20-го ВЕРЕСНЯ 1961 року, в год. 7:30 веч., в похор. заведенні Senko Funeral Home — 213 Bedford Ave. (ріг 5-ої Еве.), Brooklyn, New York.

ПОХОРОН — в ЧЕТВЕР, 21-го ВЕРЕСНЯ 1961 року, в год. 8:30 ранку, з того ж заведення до української кат. церкви св. Духа. — Служба Божа в год. 9:00 рано, опісля на цвинтар St. John's Cemetery, Queens, N. Y.

Тяжким горем прибиті:

сини — ІВАН, ЮЛІЯН і ЙОСИФ
доньки — КАТЕРИНА БЕРЛІН, СОФІЯ КЛЕМ і ОЛЬГА МАДІН

В ШІСТНАДЦЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ моєї Незабутньої ДОНІ

Лесі ІВЧЕНКО

(† 21-го ВЕРЕСНЯ 1945 року)

буде відправлена

ПАНАХИДА

за спокій Її Душі

в СУБОТУ, 23-го ВЕРЕСНЯ 1961 року
в год. 5:00 по полудні

в церкві св. Апостола АНДРІЯ у ВАШИНҐТОНІ, Д. К.

Прошу Друзів моїх та Її помолитись за Неї в цей день.

МАТИ

ПОДЯКА

Замість квітів на свіжу могилу

сл. п. Івана Турчиняка

на будову Храму-Пам'ятника Св. Симона в Парижі, Франція, зложили:

П-ні Єва МЕЛЕХ, Филаделфія, Па. — $20.00; д-р Ніна ГОРУН, Шикаґо, Ілл. — $20.00; д-р Василь ДМИТРУК — $15.00; Володимир ДМИТРУК — $15.00; Юрій ПОТІЄНКА — $15.00; Ольга ЛЕВИЦЬКА — $15.00, всі з Боффало, Н. Й.; 114 Відд. УНСоюзу ім. св. Володимира, до якого Покійний належав — $15.00; д-р Анна ЖУРКО, Ілінoй — $10.00; Інж. Юрій ГОНЧАРЕНКО, Ст. Пол. — $10.00; Дмитро ГРУШЕЦЬКИЙ, Шикаґо, Ілл. — $10.00; Інж. В. РОМАНОВСЬКИЙ, Міннеаполіс — $5.00; Володимир ПЕТРИЧ, Білойт — $5.00; Олекса ВЛАСЕНКО, Шикаґо, Ілл. — $5.00; Микола ШВЕЦЬ, Шикаґо, Ілл. — $5.00.

ВШ. П. Жертводавцям складає сердечну подяку

КОМІТЕТ ЗБИРАННЯ ФОНДІВ В АМЕРИЦІ НА БУДОВУ ХРАМУ - ПАМ'ЯТНИКА ГОЛОВНОМУ ОТАМАНОВІ СВ. П. СИМОНОВІ ПЕТЛЮРІ, Міннеаполіс, Мінн.

Цією дорогою складаю глибоке співчуття П-ву мґр. ЮРІЄВІ і ЯРОСЛАВІ ГЕРМАНАМ, д-рові ВОЛОДИМИРОВІ і ДАРІЇ ЛАЗОРКАМ, по втраті їх Дорогого Батька

о. сов. ВІКТОРА ЧОРНОГО

з Вільшаниці Великої, а замість вінка на далеку-свіжу могилу, складаю 10.00 (десять) дол. на дитячий журнал „Веселка".

БОГДАН КОВАЛЬСЬКИЙ, Монтреал, Кве., Канада

Замість квітів на свіжу могилу

сл. п. ВАСИЛЯ ЩУРА

складає — 10.00 долярів

проф. д-р ЛЮБОВ ЗАФІЙОВСЬКА

на Наукове Товариство ім. Шевченка.

За цей даток сердечно дякуємо — УПРАВА НТШ в ЗДА

Український Музичний Інститут
в НЮ ЙОРКУ

ВПИСИ
до
МУЗИЧНОГО САДКУ

— відбуваються —

кожної СЕРЕДИ і СУБОТИ,
від год. 1:00 до 2:00 по пол.

в кімнаті ч. 32 УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
142 Second Avenue — NEW YORK, N. Y.

Зголошуватися можуть діти, у віці 4-7 років:

Tel.: AL 4-2024 — Tel.: AL 4-6943

Увага! УКРАЇНЦІ Увага!
КОННЕКТИКАТ і МАССАЧЮЗЕТС!

КОМІТЕТ ПРИХИЛЬНИКІВ УКРАЇНСЬКОГО ТАНКУ ШКОЛИ АВРАМЕНКА у ВИЛЛИМЕНТИК

під патронатом

майора міста п. БЕРЖЕРОН, Українських Церков і Організацій, Українського Народного Дому та Відділу 387 УНСоюзу,

— влаштовує —

під проводом ВАСИЛЯ АВРАМЕНКА

ПЕРШІ ТАНКОВІ ПОПИСИ

які відбудуться

в неділю, 24-го вересня 1961 року
в год. 3:00 по полудні

у славній „АВДИТОРІЇ ТІЧЕР КАЛЕДЖ".

Участь у програмі візьмуть, в поважному числі, танцюристи з місцевостей:

ВИЛЛИМЕНТИК, ГАРТФОРД, НЮ БРІТЕН, КОЛЬЧЕСТЕР, БРІДЖПОРТ, НЮ ГЕЙВЕН, ЛУДЛОВ, СПРІНҐФІЛД, САВТ ВІК

які були учасниками курсів під час літнього сезону, а якими проводив учитель і широковідомий на еміґрації серед українців і чужинців, мистець В. АВРАМЕНКО. — Окремо участь візьмуть танцюристи з Ню Йорку.

В програму входитимуть історичні, народні, побутові українські танки, що їх виконають молодші й старші танцюристи в гуртових та сольових виступах.

ПРИЙНЯТТЯ для учасників і гостей — відбудеться в залі УНДому — в год. 6:30 вечора.

ПРИХОДЬТЕ ЧИСЕЛЬНО ВСІ, — БО ЛИШЕ ТУТ МАТИМЕТЕ ОДИНОКУ КУЛЬТУРНУ РОЗВАГУ І ВІДПОЧИНОК.

ЗІ СПОРТУ

ДОБРИЙ ПОЧАТОК „ЛЕВІВ"

„Леви — Марунс 3:3 (2:2).

Шикаго, Ілл. — В неділю, 10-го вересня почався тут Осінній Сезон Копаного М'яча Шикагівської Національної Футбольної Ліги. Дружина УАСТ „Леви" стрінулася з дуже сильною, скорою та високотехнічною італійською дружиною Марунс, лідером Вищої Ліги на площі Алтгелд парку. Площа Алтгелд парку є дещо коротша й вужча від звичайних футбольних стадіонів, нерівна, накрита піском, камінням і травою, а тому гра на ній є тяжка та небезпечна. Це гірще італійців й вони вміють на ньому грати й неодна шикагівська футбольна дружина зазнала тут високої поразки.

Наші „Леви" поставилися до цих великих перших змагань сезону поважно й своєю грою заскочили Марунс та їхню публику. На весні Марунс перемогли „Левів" 3:0, й тому вони сподівалися перемогти й тепер. Цей раз „Леви" виступили в сильному складі включно з бомбардіром англійцем Укркгартом й хотіли зреваншуватися італійцям за весняну поразку.

Змагання від першої до останньої хвилини були дуже скорі, завзяті та на високому рівні мимо великої спеки. „Леви" видержали кондиційно до кінця змагань і їм треба дати за це кредит, бо вони добре започаткували сезон. Гра почалася швидким темпом, і акції скоро переходили від одних воріт до других та воротарі й оборонці мали дуже багато роботи. Конто дня почали Марунс й в 16-ій хвилині Олег Караван, герой дня, вирівняв в 21-ій хвилині із подачі Уркгарт - Стаховський. Марунс знову вели 2:1 в 37-ій хвилині й знову Караван вирівняв в 43-ій хвилині із подачі Уркгарта.

По перерві Марунс почали гураганний наступ й із стрілу в 49-тій хвилині вели 3:2. Одначе „Леви" не здавали позицій, й, переживши наступ італійців, приміщі до голосу й третій раз Караван вирівняв 3:3 в 68-ій хвилині. Марунс грали досить нечисто та старалися розбити нашого воротаря Кашубу й за всяку ціну виграти змаг. У 80-ій хвилині суддя усунув із [illegible] Генучч за гостру гру й неспортову поведінку. Дружина „Левів" грала чисто та не дала себе спровокувати до ніяких інцидентів й за це „Левам" належиться похвала. Дуже добре грали Терлецький на позиції стопера (його місце лише на обороні, бо в нападі він грає слабо). Снилик і Тищенко в помочі. Стаховський, Уркгарт, Караван в нападі, а Кашуба на воротах задоволив.

„Леви" виступили до перших змагань осіннього сезону в такому складі: Кашуба, Скороход, Янішевський Андрушко, Снилик, Терлецький Тищенко (Ляхів), Яворський (Вахір), Стаховський, Караван, Уркгарт, Лоско (Зарицький).

В передзмаганнях резерва Марунс високо, бо 7:1 перемогла резерву „Левів". Одинокі ворота для „Левів" стрілив Володимир Вахір з вільного з 16-ох.

Але треба радіти, що наші наймолодші — дорісті „Левенята" розгромили дорісті Шваберів 11:1 в суботу 9-го вересня в своїх перших змаганнях осіннього сезону. Ворота стріляли Степан Дижурко 5, Орест Банах 4. Борис Шлапак і Зенон Кіцала.

Інша українська дружина СК СУМА „Крила" також зремісувала свої перші змагання осіннього сезону 2:2 з мексиканською дружиною Некакса. Ворота стріляли брати Толян та Славко Кулясь. Резерва „Крила" перемогла резерву Некакса 1:0 зі стрілу Бойка.

Дружина дорослих „Крила" — першун Ліги, перемогла дорісті Ігелс 3:0. Ворота стріляли Попович, Лаврів і Басараб.

Юньйори „Крила" перемогли юньйорів Вандерерс 3:0. Ворота стріляли Абрам'юк 2 і Петраш 1.

Третя українська дружина, сумівці із Борисадку „Тигри" зовсім розгромили німців Рамс Б 10:0 в перших змаганнях за мистецтво Ліги Юньйорів — Шикаго — Південь.

Як бачимо, остання неділя була успішною для українських футбольних дружин Шикага.

Петро Головатий

Купуйте в підприємствах, що оголошуються в „Свободі"

Товариська зустріч українських Лісників

Товариська зустріч Лісників відбулася 26 і 27 серпня в горах Кетскіл, у місцевості Віндем біля Гантеру, в домі панства Остапа й Анастасії Кочанів. Голова Т-ва Українських Лісників, інж. Іван Вінтоняк, сердечно вітав присутніх лісників з родинами й запрошених гостей. Зокрема він привітав і представив сеньйора-лісника інж. Романа Юркевича, що з дружиною, п-ею Софією, приїхав у цю околицю на відпочинок із далекого Джолієту, Иллиной.

Інж. Юркевич — це один з небагатьох живих представників українських лісовиків, що ще за часів австрійської монархії набули собі високого фахового знання у віденській школі „Гохшулє фір Боденкультур". Довголітній надлісничий у Рафайловій, пов. Надвірна, що славився як один із найкращих ловецьких теренів. Сам інж. Юркевич незрівняний мисливий і висококваліфікований знавець лісу та природи. Не дивлячись на свій поважний вік (коло 80), він ще працює заробково. В сердечній гутірці лісники ділилися своїми споминами та переживаннями; і здавалося їм, що тієї хвилини вони перебували серед пошуму Карпатських лісів.

Усіх учасників зустрічі було 25 осіб, а між гістьми знаходились: Едвард Козак (ЕКО) з дружиною, Осип Ковчан з дружиною й дочкою Софією, Волод. Кобзар, посадник Гантерської волости. До панства Кочанів прибула недавно з Цейльону. Панству Кочанам, що відчинили лісникам свої гостинні двері, голова вручив на пам'ятку „Лісницький Альманах", як доповнення до їх багатої й цінної бібліотеки.

Другого дня, в неділю, по польовій Службі Божій, що її відправив о. Гавліч, гостив лісників у своєму пансіоні Волод. Кобзар. Зустріч закінчилася поїздкою (4 авта-ми) по околиці, щоб таким чином підшукати відповідний лісовий терен для купна під будову „лісничівки" й лісовецької хати.

Молодий мистець Володимир Пономаренко прибув до ЗДА з Аргентини

Ню Йорк. — З початком цього місяця прибув з Буенос Айресу в Аргентині до З'єдинених Держав на постійне перебування молодий український маляр Володимир Пономаренко із своїм батьком другарем Олександром, який у друкарській ділі працював ще під час української державности, в 1917 - 1919 рр. Володимир Пономаренко здобув мистецьку освіту самотужки під час свого перебування в Аргентині і вибився там на одно з передових місць між аргентинськими мистцями, здобувши високу оцінку для своєї творчости. Будучи членом Асоціяції Аргентинських Мистців - пластиків Володимир Пономаренко брав участь в шістьох річних виставках цієї асоціяції в Буенос Айресі і в 1959 році відбулася виставка його рисунків в Галерії Пенсера в Уругваї. Того ж року брав участь у виставці влаштованій Спілкою Українських Науковців, Літераторів і Мистців в Аргентині. У ЗДА малярські праці Володимира Пономаренка були показані на Виставці Українського Мистецтва в Дітройті і на виставці Об'єднання Мистців Українців в Америці в Ню Йорку. Прибувши до ЗДА, В. Пономаренко готується виступити з одноособовою виставкою своїх образів і рисунків, що мала б відбутися наприкінці цього року в Ню Йорку.

НОВІ ВИДАННЯ

ЗБІРНІ ВИДАННЯ

Повне видання творів Тараса Шевченка. — Т. ШЕВЧЕНКО. Том Х. Листи. За редакцією Павла Зайцева. Друге видання з доповненнями В. Міяковського. Видавництво Миколи Денисюка. Шикаго, 1960. м. 8°. Стор. 404 + 14 окремих сторінок з новознайденими листами: після 272-ої сторінки і 4-ох сторінок після 384 стор.

Юрій Клен. ТВОРИ. 3 том. За редакцією Євгена Маланюка. Фундація імени Юрія Клена. Торонто, Канада, 1960. 8°. Стор. 221 + 3 нп. (Прозові твори Ю. Клена: Новелі, Спогади про неоклясиків і Нариси).

Юрій Клен: ТВОРИ. 4 том. За редакцією Євгена Маланюка. Фундація імени Юрія Клена. Торонто, Канада, 1960, 8°. Стор. 408. („Гамлет" і „Буря" В. Шекспіра із статтями В. Ревуцького. „До історії українського „Гамлета" і „Буря" та її перекладач").

ПОЕЗІЯ

ШЕВЧЕНКОВІ ДУМИ І ПІСНІ. У сторіччя смерти Поета. Приготовано Редакцією „Свободи". Спільне видання Українського Народного Союзу і Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці. Джерзі Сіті—Ню Йорк, 1961. 16-ка стор. 111+1нп. (Вибір поезій Шевченка з паралельними англійськими перекладами).

THE KOBZAR OF UKRAINE. Translated by Alexander Hunter. Second Printing. Edited by J. B. Rudnyckyj. Ukrainian Free Academy of Sciences. Institute of Shevchenkology. No. 4. Published by Ukrainian Publishing Company "Howerla". New York - Winnipeg. 1961. 8°. Pp. 144.

Вадим Лесич. КРЕНДЯНЕ КОЛО. Поезії зошит сьомий. Стаття Ігоря Костецького. Обкладинка Богдана Доманика. Видання „На горі". Серія для аматорів". Ню Йорк - Мюнхен, 1960. 8-ка. стор. 101+3 нп.

Юрій Тарнавський. ПОПОЛУДНІ В ПОКИПСІ. Поезії. В-во Ню - Йоркської Групи, Ню-Йорк, 1960, 8°, стор. 47+1 нп.

Патриція Килина. ТРАГЕДІЯ ДЖМЕЛІВ. Поезії. В-во Ню-Йоркської Групи. Ню-Йорк, 1960, 8°, стор. 31+1 нп.

Яр Славутич. ОАЗА. П'ята збірка поезій. (Видавництво) Славута. Едмонтон, 1960. 16-ка, стор. 63+1 нп.

ДРАМА

Богдан Курилас. ДІЯЛОГИ ВАСИЛІЯНОК. Історична п'єса в 5-ох діях із часів переслідування св. Церкви Росією в 1838 -1843 рр. Українське Видавництво „Добра книжка". 163 Випуск. Торонто, 1960 стор. 96. м. 8-ка.

ПОВІСТІ І ОПОВІДАННЯ

Юрій Тис. НА СВІТАНКУ. Біографічна повість з життя Марка Вовчка. Видавництво Миколи Денисюка, Чікаго, 1961 8-ка стор. 403+1 нп. Літературна й мовна редакція: Степан Риндик та Іван Боднарук. Мистецьке оформлення Оксани Мошинської.

Леонід Полтава. 1 7 0 9. Історичний роман з часів гетьмана Івана Мазепи. Літературна редакція Івана Крилова. Обкладинка Павла Сидоренка. Видавниче Товариство „Книгоспілка", Нью-Йорк, 1961. 8-ка, стор. 234.

Микола Понеділок. СОВОРНИЙ ВОРІЩ. Збірка гумористичних нарисів, розповідей, анекдотів, оглядів та рецензій з актуальних і недавноминулих подій. Видавництво Юліяна Середяка, Буенос Айрес, 1960. м. 8-ка, стор. 398+2 нп. і портрет автора.

А. Височенко. НА ГЕНЕРАЛЬНІЙ ЛІНІЇ. Національне Видавництво в Европі. Париж 1960. м. 8-ка, стор. 502+2нп.

Ол. Шпилька. І СМІХ І ГОРЕ... (Вибрані фейлетони). Видання „Українські Вісті" (Новий Ульм). 1959. м. 8-ка, стор. 121+3 нп.

І. Боднарчук. ЗНАЙОМІ ОБЛИЧЧЯ. Оповідання. Вінніпег-Торонто. 1961. м 8-ка, стор. 109+3 нп.

Михайло Ломацький. „ВЕРХОВИНО, СВІТКУ ТИ НАШ". Нариси з Гуцульщини. Українське Видавництво „Говерля". Ню-Йорк 1960. 8-ка, стор. 287+1 нп. (Друге видання, офсетом щоб передрук із першого видання — Мюнхен, 1956.)

Юрій Буряківець. НЕЗДОЛАННІ. Роман, книга II. Трентон, 1960. 8-ка, стор. 328.

Роман Лисняк. ОСТАННІЙ ПОЛК. Сатири. Обкладинка В. Л. Ню Йорк, 1960. 8-ка, стор. 20.

Автоматизація праці має йти на добро робітників, а не на їх шкоду

Ню Йорк. — На конвенції 200 делегатів Спілки Електричних, Радіових і Машинових Робітників в готелі Говернор Клінтон прийнято резолюцію, щоб користі з праці внаслідок її механізації йшли на добро робітників, а не на їхню шкоду, як це деколи діється, коли робітники втрачають працю після її автоматизації. Представники цієї спілки твердили, що під час дотрьох останніх років уряд витратив $25.100.000,000 на приспішення автоматизації та що платники податків і тепер фінансують 65% тих витрат, які видаються на досліди і розвиток автоматизації праці, що їх переводять приватні фірми. Приватні підприємства присвоюють собі всі збільшені прибутки внаслідок автоматизації праці, а робітники втрачають працю, яку за них виконує машина. Тут треба згадати, що ця спілка була позбавлена права членства в Конгресі Індустрійних Організацій в 1949 році за те, що її закидували прокомуністичні впливи. КІО зорганізував проти неї спілку Міжнародних Електричних Робітників. Спілка Електричних, Радіових і Машинових Робітників має 160.000 членів. Не можна вірити в те, що уряд мав видати на автоматизацію праці в трьох роках аж $25 більйонів, як твердять представники цієї спілки.

МекКлой закликає підприємців підтримувати Захід

Сан Франціско. — Окремий дорадник Президента в справах роззброєння Джан МекКлой, промовляючи до 600 делегатів промисловців і підприємців із 60-ох некомуністичних країн, закликав їх прийняти „той капіталістичний світ", і щось робити в цілій його рятування. На думку Мек Клоя спільний европейський ринок і об'єднання західньої і центрально - південної Европи можуть бути тим дороговказом, який поведе вільні країни до розвитку економіки. Мек Клой заявив, що ЗДА працюють над тим, щоб скоординувати економічну політику вільної Европи з американським континентом. Одночасно комуністи всіма силами стараються, щоб недопустити до цієї співпраці, і вільна Европа ще добре не розуміє важливости співпраці Европи з Америкою. На думку Мек Клоя ніхто не відважився б напасти на вільний світ, коли б він був об'єднаний і та був рішений оборонятися свою ідеологію та свою культурну спадщину. Колишній секретар оборони в уряді Айзенгавера Ніл Мек Елрой заявив, що коли приватні підприємці працюють разом із урядом, тоді вони разом с „динамічною силою на світі".

Культурні зв'язки між ЗДА й СССР продовжуються всупереч кризі

Вашингтон. — Совєтсько-американські культурні взаємини, які розпочались у 1958 році першим договором у цій справі, продовжуються без уваги на теперішню гостру американсько - совєтську кризу і з кінцем уже цього тижня, як найдалі за місяць мають розпочатись нові переговори про американсько - совєтську культурну виміну на наступний рік. При цій нагоді газети пригадують, що від 1958 року у виконанні щорічних програм культурної виміни переведено коло 600 таких різних проєктів, які охоплювали однаково одноособові наукові подорожі професорів, як гостинні виступи цілих великих ансамблів по 100 і більше осіб. В тому часі 3.431 особу вислано з ЗДА до СССР в рямцях програми культурної виміни, незалежно від приватних туристів, а 2.606 совєтських громадян прибули до ЗДА в такому самому характері. Коло 3.000 американських артистів мистців їздили до сателітних країн, з них найбільше до Польщі, проте більшість таких місій до Польщі фінансували різні приватні фундації й інституції. Большевики кладуть найбільший натиск на потребу виміни науковців - техніків, а американці — мистців. В 1959 і 1960 рр. по кругло 10.000-12.000 американців відвідали СССР, коли тим часом з СССР прибули сюди в 1959 р. коло 200 туристів, а в 1960 р. коло 500, і то тільки групами, під надзором політкомів. В академічному році, який саме почався, до ЗДА приїдуть 46 совєтських університетських абсольвентів на наукові студії, а до СССР 37 американських. Одначе СССР, як ЗДА хочуть зберегти цей куций „культообмін" без уваги на поганий політичний клімат. Саме тепер виступає в Ню Йорку балет Кірова, але американська преса стверджує, що наприклад совєтські фірми (їх було 18) і різні виставки користуються мінімальною увагою і успіхом.

Голова південно-корейського військового правління прибуде до ЗДА

Сеул. — Голова керівної в Південній Кореї військової хунти, ген. Пак Чун Гі з офіційним титулом голови Найвищої Ради для національної відбудови Республіки Кореї, дістав запрошення з Вашингтону прибути туди з неофіційними відвідинами і він прибуде туди 14 і 15 листопада ц. р. Як відомо, у Південній Кореї стався 16 травня ц. р. зроблений високими військовиками державний переворот, в якому скинено тодішній парляментарний уряд д-ра Джана Чанга та встановлено авторитарну владу військової хунти, спершу на чолі з генералом Чанг До Юнгом, що його швидко потім відсунув і його становище перебрав ген. Пак Чунг Гі. З'єдинені Держави поставились спершу вороже до того військового перевороту та відмовили запрошення генералові Чангові, коли той висловив бажання поїхати до Вашингтону. Але з часом, коли ген. Пак звільнив коло 1.000 осіб, арештованих перед і після того перевороту, і коли він заповів продовжування попередньої проамериканської закордонної політики, боротьбу проти хабарництва, поправу господарських відносин та поворот до парляментарної системи на весну 1963 року, Вашингтон змінив своє відношення. Американський амбасадор у Сеулі, Семюел Бергер, перестеріг американців, що виявлювання неприхильности новому південно - корейському режимові може дуже некорисно відбитись на відносинах в південно - корейській армії, яка може просто розпастись на кількі взаємно - ворогуючих формацій за партійними і персональними - генеральськими лініями поділу. За новим військовим правлінням промовляє не тільки гостра антикомуністична лінія, а й зрозуміння для соціяльно - економічних реформ.

Сенатори за дальшу продукцію пільотами керованих бомбовиків

Вашингтон. — Підкомісія Готовости в Сенаті, яку очолює сенатор - демократ із Міссісіпі Джан Стенніс, стверджує, що заснувала „ясна і критична потреба" розбудовувати пільотами керовані далекосяжні бомбовики. Сенатор Стенніс заявив, що він з радістю довідався про те, що секретар оборони МекНамара змінив свою давнішу думку і буде рекомендувати президентові, щоб уряд видав $514 мільйонів, які Конгрес призначив на будову далекосяжних бомбовиків, і яких уряд не жадав. Мали б будувати бомбовики типу Б-70, які можуть летіти зі швидкістю 2,000 миль на годину. Сенатор Стенніс сказав, що він поділяє думку деяких військовиків, які гадають, що ЗДА почали б відставати від СССР, коли б не збільшили числа своїх далекосяжних бомбовиків, які обслуговують пільоти. Покищо не можна здаватися на самі тільки далекосяжні ракети, бо їх немає забагато.

Гураган Естер загрожує обидвом Каролайнам і Вірджінії

Маямі, Флорида. — Гураган Естер 18-го вересня находився на океані у віддалі кількох соток миль від узбережжя ЗДА, але Бюро погоди заповіли поготівля у стейтах Каролайні і Вірджінії, бо 19-го вересня, це значить у вівторок, цей гураган може вже нищити ці райони. В центрі своєму гураган Естер має силу 150 миль на годину, але він може спричинити вітри на віддаль 170 миль на північ і 110 миль на південь. Естер посувається зі швидкістю 16-ох миль на північний захід. В стейтах від Південної Каролайни до Вірджінії є вже поготівля. Фльота відослала з Норфольку 240 літаків дальше від узбережжя. Радарова вежа коло стейтів Нової Англії дістала наказ евакуювати весь персонал, щоб не повторилася історія з подібною вежею напроти узбережжя Ню Джерзі, де в січні ц. р. втонули 28 моряків, коли вежа під час бурі впала у воду.

Короткі Вістки

● До Бірми і Ляосу полетів Аверелл Гарриман, колишній нюйоркський губернатор, що був також колишнім американським амбасадором в Москві, щоб вплинути на приспішення створення одного коаліційного уряду Ляосу, який репрезентував би ту країну на Женевській конференції про Ляос. Гарриман є делегатом ЗДА на тій конференції. В Ляосі вже більше року триває гостра криза внаслідок комуністичної партизанської війни і підривної акції.

● Сіямський міністер закордонних справ Танат Хоман підписав в столиці Південної Кореї торговельний договір між тими двома країнами. Сіямський міністер від'їхав відтіль на сесію Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй до Ню Йорку. У Південній Кореї люди дуже вдоволені, що голову теперішньої тамошньої керівної військової хунти, генерала Пака Чунг Гі запрошено на відвідини до Вашингтону.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ТАРЗАН, ч. 4715. Підготова до втечі.

— Як довго ті леви залишаються в клітці, ми маємо можливість, — сказав Тарзан. — Це добре, що ми не є роззброєні.

Мавполюд почав скребти і довбати в камені, що був довкола закратованого вікна.

Після довгогодинного пильного труду одна штаба звільнилася від каміння!